

SAMOBORSKI LIST

Glasilo za promicanje lokalnih interesa.

God. V.

Broj 17.

„Samoborski list“ izlazi svake nedjelje u 8 sati ujutro. PRETPLATA na četvrt godine iznosi za domaće pretplatnike K 170, za vanjske s poštarinom K 2, za inozemstvo K 225. Na po i na cijelu godinu razmjerno više. Pojedini broj stoji 16 litora. Uprava i uredništvo nalazi se na trgu Leop. Salv. br. 20.

U Samoboru
24. travnja 1910.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petiti redak u redakcionom dijelu 20 fil. u oglasnom 10 fil. Za oglas, koji se više puta uvrćuju, daje se znatan popust. Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

Hrvatska čitaonica.

S ulaskom čitaonice u u novi stan (kako to na drugome mjestu izvješćujemo) narast će i troškovi samoga društva. Kad se čitaonica zakanila na nove prostrane prostorije, treba da pomišlja i na nova sredstva, koja su joj nužna za pokriće cjelokupnih troškova. Bez toga nema izlaza, a nema ni uspjeha. Ako je reorganizacija nužna, nužni su i svi preduvjeti za to.

Držeći ovo na umu, poduzeo je kot. predstojnik gosp. Ključec sve korake, da se podignu društveni dohoci i poveća broj druž. članova. Njegovom trudu i brižnu nastojanju valja zahvaliti da je u kratko vrijeme pristupilo u čitaonicu dvadesetak novih članova. Taj porast članova nije malenkost, pa može biti čvrstim jamstvom, da nam se čitaonica ojača i da se učvrste njeni temelji. Uz g. predstojnika pregnuo je oko druž. razvitka i predsjednik njezin gosp. Dr. Horvat, a i čitav odbor treba da započetom akcijom prosljedi. Naše građanstvo treba da posveti svu pažnju ovoj kulturnoj instituciji i obzirom na njenu zadaću i pogledom na prošlost i one zaslužne muževe, koji su u njoj radili i patriotski djelovali.

Bilo bi žalosno da nam radi naše nebrige i indolencije postrada jedna prosvjetna

uredba predana nam u amanet od naših predaka, i to u mjestu kao što je Samobor, koji broji tolik broj inteligentnog građanstva pripravna da podupre dobru stvar.

Hrvatska čitaonica je socijalna nužda u Samoboru, kulturna potreba; u jednu ruku koncentracija društvena života našeg i jedan dragi svjetionik iz prošlosti našeg rodnog doma. Zato i valja zahvaliti gg. Ključecu i Dru. Horvatu koji su pregnuli oko jačanja njena života, te s pohvalom istaći one, koji su se začlanili pomažući njene zadatke.

Preduvjeti za novi bujniji razvitak Hrv. čitaonice su tu; sad treba samo da se kristalizuju stalnim i postojanim pokretom te nepopustljivim djelotvornim nastojanjem, te da se realizuju u povoljnim rezultatima sva ta naša naprezanja.

Iza raznih neprilika treba da se čitaonica posveti unutrašnjem jačanju, da покаže nove uspjehe i da protegne svoje djelovanje na što šire dimenzije.

Drvo zasadjeno po našim djedovima treba da i unučad goji i da ga s jednakom ljubavlju predaje u baštinu budućem naraštaju.

Vještačko mnijenje o zidu oko župne crkve.

U utorak poslijepodne izrekli su vještaci gg. inž. Seifert i Baldauf svoje stručno

mnijenje u pogledu zida oko župne crkve. Izrekoše suglasno, da je zid potporan. Ovo su mnijenje izrekli i prvi vještaci izaslani po župan. oblasti. No onda su iza njih došli priv. stručnjaci arch. Bole i Podgorski, koji su suglasno sa župnikom g. Forkom tvrdili, da je zid ograda oko bivšeg groblja.

Mišljenje, da je zid potporan, a nikakova ograda, zastupali smo i mi otpočetak ovog pitanja, što je izbilo na površinu već od časa, otkad se ukazala potreba popravaka na rečenom zidu. Mi smo digli glas u zaštitu naših općinara, jer im je bilo na osnovu mnijenja priv. vještaka naloženo, da plate trošak popravaka zida putem novoga nameta. Onda su i trg. zastupstvo i župljani uložili utok na zem. vladu zatraživši, da izadju novi oblasni vještaci, koji će provesti novi očevid i konačno ustanoviti, kakovim se zidom ima da smatra prijeporni zid. Zem. vlada uvažila je utok samoborskoga građanstva i župljana, pa su na osnovu njene odluke izšli u Samobor vladin izaslanik i zamj. drž. odvjetnika g. Galić, te stručnjaci gg. Seifert i Baldauf.

Ovo povjerenstvo postupalo je doista najrigoroznije i veoma savjesno. Odlični ovi stručnjaci nijesu se zadovoljili tek sa štokakvim pretpostavkama, na kojima bi gradili svoj sud, nego su smjesta odredili otkapanje zemlje oko temelja župne crkve kao što i prijepornoga zida. Na osnovu gotovih te jasnih i neprijepornih činjenica izrekoše onda svoje mnijenje poprativši ga čvrstim i odlučnim dokazalima o kojima ne može danas biti više nikakve sumnje, a ni razložitih prigovora ni s koje strane. — Stručnjaci su jasno i glasno dokazali, da je te-

Iz starih dobrih vremena.

Približilo N. R.

Jedna od najbitnijih oznaka „starih dobrih vremena“ bile su svakako batine! S toga mi se čini, da nisu oni ljudi, koji su batine primali prozvali „stara vremena“ ujedno i „dobrima“. Uostalom prepuštamo pravdoznancima, neka oni sude, da li je ta institucija bila humana ili nije. Sigurno je samo to, da su batine mnogoga „navčile poštenja“.

Takov „navuk“ imali su jednoć podnesti brodari na prijevozu u Podsusjedju; zgodilo se to prema tome u ono vrijeme, kad još nije bilo niti mosta preko Save, a kamoli naše — da oprostite — željeznice Samobor-Zagreb. Protiv brodara su se dizale teške pritužbe, da se ne pokoravaju propisima, da ne prevoze, kako bi morali, nego da puštaju putnike dugo čekati na obali.

To je došlo do znanja tadanjemu varmeglijskom sucu Blažekoviću. No taj je bio čovjek vražje pameti. Nije rekao svakoj strani „Ti imaš prav“. On si je bio svijestan, da je pozvan liječiti moralne bolesti i pogrješke svojih bližnjih, pa je kod toga posla odabirao najradikalnije metode. Nije čekao niti vrijeme normalnoga suda, već se je vozio poput pravoga liječnika u „vizite bolesnicima“.

Pratio ga je i pandur Jankić, koji je sjedio uz kočijaša i nosio „medicinu“ u obliku „švipke leskovače“. Klupa za „operaciju“ našla se je uvijek na licu mjesta. Čim je saznao za neurednosti i propuste brodara smjesta se odveze u ranu zoru k Savi da se sam uvjeri o istinosti pritužbi. Kad su ošli tamo bio je brod još na drugoj strani. Kočijaš dovikne: „Hej brodari, brodari! — Brodari kaj ne čujete?“ „Počkaj dok se meglice zdigneju“, glasilo je porugljivi odgovor. Izatoga nastade dugo čekanje. Kad su se „meglice“ dignule, ugledaše brodari, tko je preko, a vlasni im se stanu dizati poput „meglica“. „Si ga vrugi dali, kaj bu sad“ uzdahne jedan i pogleda „sivo“ drugoga. „Hm, dobro sikak nebu“, promrmlja ovaj, i zakormani svom snagom prema kočiji.

Putem su si valjda sastavljali obrambeni govor, ali im riječca zape, jer ih sudac dočeka s gromkim povikom: „Popiknite se, a Ti Jankić odrapi sakemu 25.“ Nato im Jankić pruži „medicinu po receptu“ bez apelacije i opravdanja. Kaže se, da su ovi vrući oblozi izvršno djelovali i da od onda nije nitko trebao čekati da se „meglice“ zdigneju. Sjedište varmeglijskoga suca je bilo u Jaski. Sud se nije držao uvijek nego samo od „cajta do cajta“, Varmeglijski sudac se je vozio po plemićkim dvorcima i tamo je sudio kmetovima. Do objeda je bio sa sudom gotov. Njegov je pravorijek imao

obično za pošljedicu: batine. Baš sudac Blažeković je ostao još danas u pameti najstarijih seljaka. Oni pričaju, da je imao „obrve kak mekle“ a koga bi oštro pogledao, toga bi od straha sedam dana „zimlica stepala“. Da se vidi, kako su bili onda zakoni strogi, prilažem ovaj maleni izvadak iz „Urbariuma“ t. j. knjige dužnosti i prava kmetova:

Oszmi del.

Od onih, koja su kmetom prepovedana, y od zbog toga dokonchaneh kastigh.

§ IV. Akoprem kak gore recheno je, kmeti niti vu penezi, niti na telu kastigatitze imaju, pokedob sze vendar negda pripecha, da kmet z—szvojem hman jezikom, ali drugach z—telom zagressi; ali pak po kastige treh dnevvov pessichkih Tesakov nebi sze hotel pobolssati; onda takvoga y na telu Kastigati potrebno je. Zato vu vszakom takvem pripecheny pazititze mora, da ako se zbog takve kastige telovne poszel najde, krivec ako vu telu szvojemu jak y zdrav je, najvisse 24. palizz, illiti battin, senska (ženska) pako glava tuliko korbachiev prijeti mora.

Ak bi pak takova persona sztara, ali gingava bila, ona z—Temniczum (ter ako potrebocha, y krivnje fela bi szobum donassala) tekaj z—postom poleg szmogoga kruha y vode trapititze mora i t. d.

meljni zid župne crkve tek 70 cm duboko u tvrdom tlu, a ostalih 95 cm da je nasipane zemlje. Kako danas i svaka seoska kuća mora da ima najmanje 1 m temeljnog zida u tvrdom tlu sobzirom na naše klimatske prilike, jasno je, da je graditelj crkve računao s potpornim zidom jer je znao, da će mu doći još nasip, koji će utvrditi temelje zida. Ta granica prijašnjeg tla točno se može da razbere.

Mnijenje arch. Bolea i Podgorskoga, da su grobnice crkve 3 m duboke, pa da bi po tome morao biti i temelj tako dubok, nije se dao kontrolirati prosto stoga, jer su vladini stručnjaci ustanovili, da su grobnice zasute, a jedna do koje su mogli doprijeti, tek je 80 cm duboka. Uostalom, kad bi i bile grobnice 3 m duboke, to još ne bi stajalo ni u kakvom savezu sa temeljnim zidjem crkve, a niti može stajati sobzirom na dokazanu činjenicu, da je crkveno zidje tek 1 65 m duboko ispod površine susjednoga zemljišta. — Sam zid se pak i po svojoj sastavini i debljini imade smatrati samo potpornim zidom, što je eklatantno dokazano i na licu mjesta.

Prema stručnjačkom mnijenju izreći će sada zem. vlada konačnu odluku, tko će nositi troškove za popravak zida; a mi smo uvjereni, da će to rješenje biti samo povoljno po naše općinare, pošto konačno mnijenje stručnjaka govori samo u prilog naših župljana. Donosimo ovdje stručno mnijenje vladinih stručnjaka u cjelosti:

1. Pregledanjem vanjske strani prijepornoga zida ustanovljeno je da je taj zid od početka kuće Angerove pa do kuće Derdića Mije jednolično izveden od kamena u mortu sa nagibom od 1:1/4. Lice toga kamena je prilično čisto oklesano. Otkapanjem terena iza toga zida unutar crkvenoga prostora konstatovano je, da je taj zid na vrhu 0 65 m debeo i da je isti onda u dubljini 1 70 pojačan za 0 50 m.

Visina toga zida je na otkopanom mjestu 5 60 m. Mjestimice je visina toga prijepornoga zida još veća, pa je prema tome onda i na tim mjestima zid u podnožju razmjerno deblji prema nagibu i visini.

Sobzirom na konstrukciju toga zida, koji je jasno predočen u priležnoj skici i s obzirom, što je isti izveden u mortu, nema sumnje, da je taj zid od prvog početka kao potporni zid osnovan i izveden sa zadaćom, da s jedne strane osigura gradilište crkve proti odronjenju, a s druge strane, da se stvori oveći

Ako suca dugo nije bilo na pojedinom mjesto, znali su se vlastelini na razne načine pomoći. U takovome se je slučaju zgodno domislila vlastelinka iz Bistraca gdja. Lubić. Imala je naime nepokornog kmeta, a budući da suca nije bilo u blizini, nasamari ona dotičnoga kmeta te ga pošalje s jabukama i pismom sucu u Jasku; na pismo da će već dobiti odgovor. Naravski da nije kmeta prije upozorila, da je nutra preporuka, da se donosioca pošteno izmlati.

Ovakovo pošiljanje s t. zv. Urijinim pismom moralo je biti običajno. To se vidi iz slijedeće zgođe. Nekoga su također poslali s preporučnim pismom k sucu. Ali taj se je dosjetio jadu. — Na putu se sruši u grabu te stane stenjati. Prolaznici ga upitaju šta mu je. „Oh zimlica me stapa, a moram s pismi v Jasku. Da se najde koja poštena duša da mesto mene prede, platio bi mu 2 škude.“ I našla se jedna poštena bolje reći glupa duša, koja je za 2 škude zaslužila „vrućih“ jer je „pismo“ „preporučalo“ upravo donosioca.

S batinama nije niti samoborski sud škrtao osobito, ako se nije ticalo Samoboraca. Dijelile su se na magistratu. Klupa gdje su kažnjenici ležali zvala se „Tereza“. Jednoga su seljaka na magistratu „tak sfriskali“ da je odmah poslije te neugodne ekzekucije otrčao u Gradnu, gdje se je do večeri hladio i odmakao.

ravni prostor oko crkve za crkvene obrede i eventualne pokope.

Da je tomu tako dokazuje i visinski položaj temeljnog istaka glavnog zida crkve, koji je izveden 0 70 m nad bivšim naravnim terainom, a dokazuje to i sama dubljina toga temelja zida crkve, koji je samo 0 70 m dubok a u naravnom tlu izveden.

Ovaj istak temelja, izveden od neobdijeljanoga kamena, koji je sada 0 25 m ispod sadašnje površine teraina crkvenoga prostora, dokazuje nadalje, da se već prigodom same gradnje predvidilo umjetno stvaranje prostora oko crkve, koji ali opet uvjetuje ovaj prijeporni zid.

Iz ovih razlika mora se bezuvjetno zaključiti, da je taj ili njemu slični zid istodobno izveden ili barem osnovan sa gradnjom crkve.

Prema svemu tome ima se taj zid smatrati potpornim zidom župne crkve u Samoboru načinjen u tu svrhu da zidovi crkve budu stalni i osigurani od popuštanja i odrona zemlje oko crkve.

2. S obzirom pod 1 navedeno je da taj zid nuždan i za crkvu i za crkveno zemljište.

3. Polag izmjere na licu mjesta i sravnivanja tih izmjera sa katastralnom mapom bi ustanovljeno, da se ovaj prijeporni zid nalazi djelomično na privatnom zemljištu ležeće ispod gradilišta crkve kat. broj 563, t. j. na parceli kat. br. 570, 569, 568, 567, 566 i 563.

Ta okolnost ima se ali pripisati netočnom sastavu katastralne mape, jer se to mora zaključiti odatle, što je izmjerom ustanovljeno, da je razlika između mape i naravi na sjevernoj strani crkve t. j. gdje se nalazi taj potporni zid, na štetu crkvenoga zemljišta, a na južnoj strani u sličnoj mjeri na korist. Iz ovoga proizlazi, da je položaj crkve u mapi netočan. Ova okolnost je ustanovljena kako po mapi od 1861 tako od 1905.

Potporni zid upotrebljuju danas djelomično vlasnici okolišnih kuća kako je to već u zapisniku konstatovano.

4. Redovno valjano održavanje toga potpornoga zida je potrebno u interesu crkve i crkvenoga zemljišta, jer ako se taj zid zapusti i prepusti razrušenju nastale bi za crkvu iza crkveno zemljište štetne posljedice.

Pogledom na istaknutu okolnost, da taj potporni zid upotrebljuju djelomično i vlasnici okolnog zemljišta, to je održavanje toga zida i za odnosne vlasnike od neophodne potrebe.

Konačno se primjećuje da se osnovane popravne radnje protežu samo na one dijelove toga zida, koji se nalaze iznad prislonjenih kuća i nuzgrada, i da se imadu izvesti prema predloženom proračunu troškova od mjeseca rujna 1909.

Domaće vijesti.

Upozorujemo svu gg. naše vanjske pretplatnike, koji još nijesu poslali pretplate da to u najkraćem roku učine i da se posluže pripisanim im doznačnicama. Onima, koji u najskorijem vremenu pretplate ne će obnoviti obustavit ćemo daljne šiljanje lista.

Dar dobrov. vatrogasnom društvu. Gospodja Ana Bahovec darovala je veledušno ovdašnjem vatrogasnom društvu 20 K za „paprikašec“ na dan proslave, te 50 l vina. Vrijednoj darovateljici zahvaljuje najusrdnije zapovjedništvo društva.

Hrvatskoj čitaonici pristupili su nadalje kao redovni članovi gg. učiteljice Julka Levak i Marta Kovačević te g. Dr. Šibenik, kr. sudski pristav.

Skupština „Hrvatske čitaonice“ u Samoboru. Prošle nedjelje održana je vanredna glavna skupština ovoga društva, a na dnevnom je redu bilo preseljenje čitaonice u kuću gdje Dočkal na Trgu Leo-

polda Salvatora. Društvo je dugi niz godina bilo u kući gdje Bahovec no uslijep otkaza preselilo se privremeno u kuću g. Budija Fr., a sada se zakaniło da nadje definitivni stan, i to u kući gdje. Dočkal, gdje bi imalo dovoljno prostora na raspolaganje.

Skupštinu je otvorio predsjednik društva gosp. Dr. Gjurio Horvat označivši ukoliko razloge, s kojih je skupštinu sazvaó. Pošto je stvoren zaključak da se čitaonica imade presećiti, predložio je g. Ključec, da se pokušstvo uredi i nešto nova nabavi. Trebat će i članovi da nešto pridonesu u to ime, a zamolit će se i obe štedionice za potporu. — Prima se i prepušta se ova stvar gg. predsjedniku Dru. Horvatu i M. Ključecu. — Dr. Horvat predlaže, da se nešto od prostora iznajmi za vrijeme sezone. G. Levičar obećao je za sobe pokušstvo. Prima se. — Na prijedlog gosp. Ključeca zaključeno je, da se na kuću, gdje će biti čitaonica stavi ploča s napisom, a na prijedlog tajnika g. Dra. Krnica, da soba za kartanje bude odjelito od same sobe za čitanje.

Osim toga se potanje pretresalo finacijalno pitanje društva, te se došlo do zaključka, da će uz sadašnji broj novih članova, moći čitaonica da namiruje sve svoje potrebe. Potom je g. Dr. Horvat zaključio sjednicu.

Vatrogasna proslava. Kako je već poznato, 5. svibnja slavi naše vrijedno i zaslužno vatrogasno društvo proslavu dvadesete svoje obljetnice. Pošto je došlo sa domaćom glazbom do sporazuma, to će 4. svibnja uveče biti mirozov kroz čitavo mjesto, a drugo jutro budnica. Kod mirozova ići će u povorci vatrogasna četa, koja će se ustaviti kod svog vrlig zapovjednika g. Gjuro Lesca, te ga pozdraviti kao svoga omiljeg vodju i najstarijeg svečara. Na dan same proslave bit će u 9 sati ujutro glavna svečana skupština u vijećnici trg. zgrade; u pol 11 sati podijeljenje zlatnih službovni kolajna onim društvenim članovima, koji su navršili dvadesetu godinu savjesne i revne službe. Tih jubilaraca, kako je već spomenuto, imade samo 8. Oni su polagali svojim radom i prvim učestvovanjem kao vatrogasci temelje četi, pak se zato i samo društvo sprema da ih što doličnije na dan jubileja počasti. Kolajne će se članovima podijeliti na trgu a društvo će tom zgodom osloviti kot. predstojnik g. Milan Ključec i načelnik g. Josip Čop. Bit će pozvana sva domaća društva, da uzveličaju svojim prisustvom samu slavu i svečani momenat; a nema nikake dvojbe, da će se sva društva dragovoljno odazvati. Pribivat će svečanosti i vatrogasno društvo iz susjedne Bregane. — Poslije podijeljenja kolajna bit će mimohod pred jubilarcima, a u pol 12 sati svečana služba božja u Samostanskoj crkvi. Za mise pjevat će hrv. pjev. društvo „Jeka“ koje se svom pripravnošću i rado tome odazvalo. Poslije podne u 4 sata bit će velika društvena zabava u Anin-perivoju, kod koje će prisustvovati i mnogi odlični gosti i prijatelji društveni kao i zastupnici svih ovdašnjih društava.

Za podijeljenja kolajna fungirat će kao redatelji na trgu nekolicina mlade gospođe, koji su ovu službu b'agonaklano prema društvu preuzeli. Detaljni program donijet ćemo u idućem broju.

Zdravstvene prilike u Samoboru i u kotaru bile su u posljednjih 14 dana dosta povoljne. Uslijed naglih promjena temperature pojavila se influenca u velikom broju i u dosta teškoj formi na mnogim mjestima kotara. Naročito je izbila u brdovitim krajevima, gdje je bilo i mnogo komplikacija sa strane pluća. — Od priljepljivih bolesti nijesu se zadnje vrijeme pojavile nikake znatnije boljetice, osim kašlja hripravca kod djece. Dr. K.

Uspjeh gdjice Marice Lang. Hrv. katolički kasino u Zagrebu priredio je pretprošavše nedjelje društvenu večer, koja je sastojala i od glazbenog dijela, te je u njegovoj prvoj točki nastupila gdjica. Marica

Lang. S vrlo velikom vještinom odigrala je ona najprije „Praeludium“ br. 20 od H. Herza, a onda „Jour de nocés“ od Griega. „Hrvatstvo“ donosi u svom feljetonu kritiku glazbene večeri, pa se o lijepim sposobnostima gdjice. Lang izražava među ostalim i ovim laskavim riječima: „Već ih je mnogo u našem kasinu igralo klavir, no ni u jednoga ne nadjosmo toliko snage u rukama za jaka mjesta kao u gdjice. Langove. Izazvana burnim pljeskanjem dodala je gdjica. jedan klasički komad od Bethovena: „Rondo“ op 51. br. 1. Možemo mirne duše reći, da joj je ovaj treći komad najljepše uspio. Odigrala ga je s mnogo elegancije i gracioznosti. — Čestitamo našoj vrloj domorotki, gdjici. Lang, na ovom lijepom uspjehu, što ga je u Zagrebu polučila.

Plesna škola u Samoboru priređuje dne 1. svibnja o. g. u prostorijama svratišta „Gradu Trstu“ svoj zaključni plesni vjenčić. Početak točno u 8 i pol sati na večer. Glazba gosp. Koste Vanjeka. Ulaznina po osobi 1 K, za obitelj 2 K. Odijelo obično. Pristup dozvoljen je samo pozvanima. Tko pak pomutnjom ne bi dobio poziva neka ga izvoli reklamirati u tiskari g. S. Šeka.

Preslušanje svjedokâ u stvari potpornog zida. Već smo javili, da su prošavše subote bili preslušani brojni svjedoci, koje je župnik naveo, a koji bi imali potvrditi, da je općina popravljala prijeporni zid; te kada je zid gradjen. Od strane vlade preuzeo je preslušanje zamj. drž. odvjetnika g. Ivan Galić. Pristupaju kao svjedoci gdja. Hermina pl. Šuljok, koja iskazuje, da je rođena god. 1860., pa joj nije zato o zidu iz vlastitog opažanja ništa poznato. — Gosp. H. pl. Praunsperger, star 76 godina veli, da otkad on pamti, već je zid postojao. Troškovi popravljanja podmireni su u tri maha iz zvonovine, koju je općina ubirala. — Nač. Čop izvjavljuje, da je Derdić oštetiio prije 3 godine kolima samo stupove, koje je on (načelnik) dao ožbukati, ali je taj trošak imao podmiriti Derdić. — Julija Gračan rođj. Beranek veli, da što ona pamti, postoji i rečeni zid. — Fanika Budi rođj. Padarčić, 64 godine stara, veli, da su za njezina djetinstva izgradili taj zid, ali ona ne zna, tko. Ističe da je i u doba djetinstva njena bio oko crkvišta neki zid, ali taj je bio vrlo trošan. — Martin Poreden, 71 god. star, sjeća se, da se zid kojiput popravljao, no on nije za nj nikad ništa plaćao. Ima pak namire na svote, koje je uplatio za crkvena zvona. — Alojzija Tkalić od 72 god. veli, da otkad pamti, stajao je i crkveni zid. Tko je popravke plaćao za nj, to ne zna. — Dragutin Biščan 68 god., star, Josip Gorupec, 68 god. star, Marko Obad, 56 god. star i Juro Tkalić, 73. god. star, ne znaju, tko je popravke plaćao za zid. — Jakob Stemberger, zvonar, rođjen u Ilirskoj Bistrici kaže, da je od 1881. u Samoboru. Otkad je zvonar, nije se popravljao zid. — M. Kleščić veli da kao načelnik nije dao popravljati zida. Time je uređivanje zaključeno, no nazočni župnik želi reflektirati na iskaze svjedoka, čemu se zamj. drž. odvjetnika protivi, jer je imao to župnik učiniti, dok su još bili svjedoci nazočni. Naposljetku mu dozvoljuje, da stavi u za pisnik jedno „upozorenje“. Veli, da je općina Samobor naručila god. 1852. zvonove za 12.000 K. Taj se novac ubrao rasporezom na župljane. Zato je duhovna oblast dozvolila, da općina ubire zvonovinu. No pošto nije ona računala 1853. položila to je duhov. stol odredio da zvonovinu ubire župni ured. Tvrdi da je općina morala već ubrati novac predati župnom uredu. Nač. Čop izvjavljuje, da će spisima dokazati, da je općina trga Samobora još i nakon god. 1860. ubirala zvonovinu putem posebnog odbora.

Dječak kradljivac. U Ježdovcu, opć. Stupnik, ukrao je dječarac Juro Biškupić seljaku Matu Pozdercu 1 kamiš i bič, duhana i 50 K gotova novca. Biškupić se ušuljao krišom u komoru Pozderčevu. Prijavlja se kot. sudu.

Iz Hrv. Stupnika. Kot. oblast na prijedlog veterinarov odredila je, da se ogradi mrcinište u Stupniku za ovo kao i

okolna sela. No opć. vijeće kao da ne haje za ovu skroz opravdanu sanitarnu odredbu, jer je zaključilo 22. ožujka, da je mrcinište posve suvišna stvar, pa da ga za to nema i razloga ogradjivati. — Ovaj postupak opć. odbora naravski da treba samo osuditi, to više što ovaki zaključak nanosi samo materijalnu štetu čitavoj općini. Da je zastupstvo provelo odredbu oblasti, to bi se trošak za ogradu mrciništa namirio najvećim dijelom iz veterinarske zaklade; dok će se sada bezuvjetno odredbom više oblasti morati ipak provesti rečena odluka, ali s tom razlikom, što će trošak ograde nositi samo — općina i sk. a blagajnica, odnosno svi općinari.

Vjenčanje. G. Nikola Fanjek postolarski obrtnik, vjenčao se je ovdje u ponedjeljak s gdjicom. Baricom Nežić. Bilo sretno!

Molba žitelja iz Sv. Nedjelje. Odbornici opć. Sv. Nedjelja u ime svoje i ostalih žitelja obratili su se putem narod. zastupnika g. Dra. Pavelića na visoki sabor s molbom, da im se popravi nepravda, koja im je prije 3 godine nanesena. Tada su naime oni napustili svojih 12 mesečnih sajмова u nadi, da će im se umjesto toga dozvoliti održavanje triju velikih godišnjih sajмова. No ova je njihova molba bila odbijena pa sada nemaju ni godišnjih ni tjednih sajмова. Uslijed toga trpe općinari znatnu gospodarsku štetu, a općina gubi mnogo na dohotku i osjetljivo čuti ukinuće sajмова. Osim toga sajmište, koje su s velikim troškovima uredili, sada im stoji bez svake svrhe. Ima nade, da će molbi žitelja Sv. Nedjelja biti udovoljeno.

Ukinuće škole u Kotarima. Zastupstvo opć. Podvrh zaključilo je u svoje vrijeme, da se škola u Kotarima napusti, a umjesto toga da se škola u Rudama pretvori u dvorazrednu. Kako doznajemo, postupak, da se ovaj zaključak provede, već je u toku. Za ovo ukinuće govori ponajviše razlog, što je selu Cerju bliže rudarska škola, negoli ona u Kotarima, a od sveukupnog broja školskih polaznika u Kotarima polovina ih otpada na djecu iz Cerja. Osim toga zastupstvo prigovara i najamnini, koja iznosi 300 K na godinu.

Za ispravak zemlj. katastra zamolile su ministarstvo financija u Budim-Pešti sve općine ovoga kotara, osim upravne općine Sv. Martin, čije je zastupstvo stvorilo zaključak, da ispravak zemlj. katastra nije nuždan, pošto je tek nedavno po izaslancima katastralne reambulacije uredjen.

Škola u Brdjanima. Žitelji sela Gregurić brijeg, Lipovec, Dragonoši, Šipački brijeg, Štapnice, Slanidol i Draganja sela zamolili su žup. upravni odbor, da se za njihovu djecu osnuje škola na ledini „Gradna Pod Smerovišće“.

Potrebu škole obrazlažu time, što stanuju na brdinama po 2 i više sati udaljeno od središta župa; škole su im tako daleko, da su im poradi daljine, brdâ i debela snijega u zimi nepristupačne. S ovih razloga njihova djeca ne polaze nikamo škole, te su u prosvjeti toliko zaostala rečena sela, da osim nekoliko ljudi u Lipovcu, nema ondje pismena čovjeka. Ta sela broje 1370 duša a „Pod Smerovišćem“ bila bi zato škola zgodna, jer bi bila razmjerno dosta blizu sviju sela. Napokon izjavljuju žitelji u svojoj predstavi, da bi se osnutkom zamoljene škole odstranila jedna krevica, koja da im se već dugo nanosi, a to je, što pridonose terete za škole u trima župama, a da im radi udaljenosti ipak ne mogu djeca ni u koju od njih polaziti.

Ukrall legaru pušku. U Stupniku u šumi Štapničkom lugu ukrao je nepoznatl počinitelj lovopazitelju Franju Nezvalu jednu dvocjevku ostragušu, vrijednu 30. K. Nezval je malo zadrijemao u šumi i to vrijeme je upotrijebio neznanac, koji je kraj njega prolazio pa mu odnio pušku. Slučaj je prijavljen kr. kotarskomu sudu.

Umrli u Samoboru od 17. do 24. travnja:

Juro Skendrović, dijete kožara, 14 dana, Starogradska ulica, od slabosti.

Društvene vijesti.

Vojno-veteransko društvo bana Jelačića. U nedjelju, 24. o. mj. proslavit će naše domaće vojno-veteransko društvo svog godišnjeg patrona sv. Juraja U pol 11 sati bit će sv. misa u kapelici sv. Juraja. Društvo odlazi ispod magistratske vijećnice točno u pol 10 sati uz pratnju samoborske glazbe. Poslije podne sastat će se društveni članovi kod društvenog člana Nikole Čebušnika u Gizniku, gdje će se prirediti mali paprikašec.

Odgovorni urednik: dr. Mijo Juratović.

Poziv.

Članovi „Primoćne zadruge“ u Samoboru nozivaju se na III. redovitu glavnu godišnju skupštinu, koja će se održati u vijećnici trgovišnoj dne 24. travnja 1910. u 4 sata po podne, ako se nebi dovoljan broj članova sakupio održat će se druga skupština na 1. svibnja 1910. u isto doba i na istom mjestu bez obzira na broj došavših članova.

Dnevni red:

1. Pozdrav predsjednika i otvorenje skupštine.

2. Izvješće poslovnog ravnatelja o poslovanju ravnateljstva tečajem cijele periode.

3. Izvješće nadzornog odbora o pregledbi računa.

4. Odobrenje bilance i podijeljenje od-rješnice ravnateljstvu i nadzornom odboru.

5. Ini eventualni predlozi.

6. Izbor 2 člana za potpis zapisnika.

Pri pomoćna za druga u Samoboru 10. travnja 1910.

Predsjednik:

Dr. Horvat.

5% u korist naše djece.

„Amur-Creme“

preporuča se kao najbolje i najlinije sjajno laštilo sadašnjosti za cipele (box-kall i ševro). Isto ne kvari kožu, ne otpušta boju, ne propusti mokrinu, daje najljepši sjaj, te čini obuću mekanom i trajnom.

Čuvajte se patvorina, koje kvare obuću. Tražite izrično „AMUR-CREME“ isto se dobiva u svim boljim trgovinama

Prvi hrvatski proizvođač sjajnog laštila

„AMUR-CREME“

J. URLI, Zagreb.

Dobiva se u Samoboru u trgovini kožom JANKA FILIPCA SIN.

Chinoferrin okrepljujuće sredstvo za slabe i nemoćne, te bolesne na želudcu. Boca od pol litre K 2-40.

Dr. Milana Biščana probavni prašak za želudac. Cijena kutiji 1 K.

Samoborska vinovica

za jačanje mišica i odstranjenja umornosti. Kod trganja i protiv glavobolji. — Cijena boci 1 K.

Balsam protiv kurjim očima

Sigurno sredstvo. Cijena boci 1 K.

Švedske kapi. Staro i prokušano sredstvo proti bolesti želudca i pomanjkanju teka. Boce po 1 K i K 1-60.

Samoborske pilule za čišćenje.

Kutija K 1-20.

Praška za zube sve vrsti. Najlinije kefice za zube. Parfuma i sapuna samo najlinije vrste. Razne medicinske specialitete i kirurškičke sprave. Mineralne vode uvijek svježe punjene dobivaju se u

Ijekarni Mirka Kleščića

u Samoboru.

Proglas redarstvenih zabrana.

Obzirom na ljetovišni i lječilišni položaj trgovišta Samobora i radi ukinuća nekih običaja, koji se protive redarstvenim propisima i odredbama kaznenog zakona, stavlja se uslijed zaključka I, sjednice trgovišnog zastupstva od 14. srpnja 1906., izdanoga na temelju §. 26. toč. 7. zak. čl. XVI. : 1870. o uređenju općina i trgovišta - do općega znanja, da je zabranjeno:

1. Izvješivanje, sušenje i promahivanje rublja, posteljine i sličnih predmeta na prizemnim prozorima, na ogradama ili na drugim objektima: od strane ulica, javnih prolaza, trgova i perivoja, te otiranje (ispravljanje prašnih krpa, sagova i. t. d. iz prozora na spomenuta javna mjesta;

2. Ispruživanje ruleta i žaluzija (zavjesa rebrenica) iz prizemnih prozora i pred poslovnica, te ostavljanje otvorenih, ali neprikopčanih prozornih krila nad pločnike i javne prolaze: ispod visine prolazećega općinstva;

3. Izbacivanje smeća, izljevanje nečistih voda, koje su upotrebljavane za razna pranja i izvedenje gnojničina: na ulice i na pločnike i u ulične jarke, te bacanje smeća i uginulih životinja u potok „Gradnu“;

4. Izljevanje vode iz kožarskih močila u potok „Gradnu“ ili u kanale, koji su u potok izvedeni, te čišćenje zahodnih jama i kanala, kao i odvažanje izmetina u vremenu od 3-ćeg sata sutra do 10-tog sata s večera;

5. Tjeranje marve, svakovrsno voženje i jašenje po pločnicima, javnim prolazima i perivojima, koji su samo općinstvu na porabu dopušteni, naglo i neoprezno voženje i jašenje, te ostavljanje marve i upreženih kola bez nadzora: na cestama ulicama i trgovima;

6. napajanje marve, pranje povrća i rublja i razna druga pranja u potoku Gradni uzduž Livadićeve ulice i trgu Leopolda Salvatora, te kod javnih zdenaca;

7. Kupanje u potoku „Gradni“ tik do ulica, javnih prolaza, perivoja i trgova,

naročito pravcem od klaonice duž prolaznog puta na „Novi trg“ i u „Rudarskoj dragi“, izuzetkom onih mjesta, koja su od ulica, javnih prolaza, trgova i perivoja odaljena ili zaklonjena;

8. Ulično prosjačenje i prosjačko napadanje općinstva, naročito ulično prosjačenje po djeci;

9. Ostavljanje upreženih kola radi hranjenja marve i ostavljanje kola, gradje, robe i drugih predmeta na pločnicima, cestama, ulicama, javnim prolazima, perivojima i trgovima bez posebne poglavarstvene dozvole;

10. Voženje više od jednih kola u jedamput preko mostova i naglo voženje i ostavljanje kola na mostovima;

11. Izvažanje smeća i tomu slična materijala (šuta, gruh i t. d.) na mjesta koja nisu u tu svrhu po poglavarstvu naročito određena;

12. Privezivanje marve za javne ograde, svjetiljke, drvorede i nasade;

13. Puštanje zloćudnih pasa na ulice, trgove i perivoje i vodjene pasa u crkve, kavane, krčme i gostione, te na vašare i na mjesta javnih zabava;

14. Prodavanje raznovrsnih slastica, meda, južnog voća i raznog peciva izvan poslovnih prostorija zgrade, bez da su pokriti čistom prozirnom tkaninom ili sitnim prozirnim rešetkama ili staklenim poklopcima;

15. Prebiranje, premetavanje i gnječenje slastica, voća, peciva, sira, maslaca i sličnih živ. žnih stvari sa prstima i vraćanje spomenutih stvari, sa kojima se na spomenuti način kod kupovanja postupalo;

16. Bacanje praskavica i poraba aparata za naročito bučenje: na ulicama, trgovima, perivojima i drugim javnim mjestima i u lokalima, te prodavanje takovih predmeta djeci, slaboumnicima, nedoraslim osobama i onima, koji se nalaze u pripitom stanju;

17. Trganje granja iz drvoreda i javnih nasada, trganje cvijeća u javnim perivojima

i na groblju, te smicanje drvija i granja po putovima i javnim perivojima;

18. Pašenje marve po opć. putinama i po graham bez užeta i u opće pašenje marve po sajmištu;

19. Navažanje gnoja, zemlje i tomu sličnog materijala na općinske (poljske) ceste i putove, izrezivanje zemlje sa travom (važe) na opć. putinama, kopanje pijeska i zemlje na opć. zemljištu i odnašanje kamena izpod Staroga grada; sve to bez predhodne poglavarstvene dozvole.

Svaki prekršitelj ovih zabrana bit će kažnjen, u koliko koja zabrana siže u područje:

a) mjesnoga i cestovnoga redarstva: po § 7. i 11 ces. naredbe od 20. travnja 1854 rednom globom od 2 do 200 K ili zatvorom od 6 sati do 14 dana;

b) poljskoga redarstva: po § 5. zakona od 14. siječnja 1873. globom od 2 do 200 K ili zatvorom od 1 do 10 dana;

c) kaznenog zakona: po §§ 422, 427., 428. i 430 k. z. globom od 2 do 200 K ili zatvorom od 1 do 14 dana.

Ovom se prilikom podjedno roditelji i priglednici djece opominju, da ne puštaju i ne ostavljaju djecu samu na ulicama ili drugim prometnim mjestima, po kojima se vozi i jaši, jer propustom ove pažnje čine prekršaj § 378. k. z., za kojega je u § 335. k. z. određena kazna zatvorom od 1 do 6 mjeseci u slučaju teške tjelesne ozijeđe djeteta, a od 6 mjeseci do 1 godine u slučaju smrti djeteta.

Konačno se vlasnici kuća umoljavaju da u ljeti bar svake srijede i subote poslije podne te svakog dana pred blagdanom dadu očistiti pločnike i ulice ispred svojih kuća od prašine i druge nečisti. Tako će se postići opće željena urednost i čistoća trgovišta, kao ljetovališta i lječilišta, a sami vlasnici i posjednici kuća, te njihovi stanari riješit će se nesnosne i zdravlju vrlo štetne prašine koja se ni najčešćim poljevanjem posve odstraniti ne može.

Poglavarstvo slob. i kr. povelj. trgovišta.

SAMOBOR, dne 21. travnja 1910.

Načelnik:
Čop.

5500
svjedodžbi od liječnika i privatn. potvrđuju, da

KAISER-ove
prsne karamele
sa tri omorike
najuspješn. otstranjuju

Kaselj

promuklost, sluzavost, katar i kašalj hripavac
Omot 20 i 40 fil., svežanj 60 fil.

Dobiva se kod
MIRKA KLEŠČICA
lijekarnika u Samoboru.

Otvorenje gostionice.

Častim se obavjestiti p. n. građanstvo Samobora kao i okolišnog pučanstva, da sam u vlastitoj kući otvorila

gostionicu

u kojoj ću točiti samoborsko vino najbolje kakvoće i izvrsno pivo, a bit će poskrbljeno svagda sa raznim vrstama hladnih i toplih jela.

Preporučujući se za što brojni posjet

s vele štovanjem

Roza Hajos.

Rendez-vous Samoboraca u Zagrebu.

Svratište k „Lovačkom rogu.“

Novo i krasno uredjene sobe s električnom rasvjetom. Elegantna restauracija. Izvrsna kuhinja, dobro vino i pivo, brza i točna posluga. Cijene umjerene.

M. Pilaž, svratištar.

Samoborska tiskara Slavka Šeka u Samoboru.

Opće poznata
Oaječka
MARIJINA
MAS

vali se upotrijebiti protiv plaga, sadržuje za očuvanje lića, sa njega ruku štiti.

Cijene jesu:
1 veliki lončić K 1,-
1 mali lončić K 1,-20

Sve se posuđe i posuđe u veliki ili 3 mala lončić.

Ljekarna Hajos Boljaj poseda.
Ivana Govorkovića,
OGJEK L, Staroziđe.
U Samoboru se dobiva u ljekar-
nici M. KLEŠČICA.